

RÓMEROV
DOM

KULTÚRNE PODUJATIA

KULTÚRNE DEDIČSTVO

DOBROVOĽNÍCTVO

JEDINEČNÁ ATMOSFÉRA

ZÁŽITOK

GÉNIUS LOCI

KREATÍVNE RIEŠENIA

TRADIČNÉ HODNOTY

ZÁCHRANA PAMIATOK

DOM NA JEDNEJ Z NAJSTARŠÍCH ULÍC BRATISLAVY...

Renesančný meštiansky dom, tzv. Rómerov dom, stojí v historickom centre Bratislavy na jednej z najstarších ulíc, Zámočníckej ulici, a nesie meno Františka Rómera, ktorý sa tu narodil v roku 1815. Rómer bol vysokoškolským pedagógom, rímskokatolíckym kňazom a cirkevným hodnostárom. Do uhorskej (a teda slovenskej aj maďarskej histórie) sa natrvalo zapísal najmä ako významný, no často opomínaný **archeológ, historik a prírodovedec.**

Rómerov dom patrí evanjelickej cirkvi, ale v roku 2014 sa dostal do správy organizácie Národný Trust n.o., ktorá ho v spolupráci s viacerými partnermi a dobrovoľníkmi postupne obnovuje. Vďaka tomu vzniká unikátny priestor pre kultúrne aktivity, spoločenské podujatia a stretávania sa ľudí so záujmom o kultúru a kultúrne dedičstvo. Veríme, že aj samotný František Rómer by takéto aktivity uvítal!

KTO BOL FLORIÁN FRANTIŠEK SERAFÍN RÓMER?

František Rómer sa narodil 12. apríla 1815 do rodiny obuvníckeho majstra bavorského pôvodu, Ferenca Rammera. Pravdepodobne od útleho veku bol určený pre kňazskú dráhu, keďže jeho rodičia túžili mať zo syna kňaza. Prvé školské roky absolvoval v škole pri Dóme sv. Martina v Bratislave. Ako 15-ročný mladík vstúpil František **do rehole benediktínov v Pannonhalme a prijal meno Florián**. Po pobyte v kláštore v Bakonybél sa dostal na štúdium filozofie do Győru a následne študoval teológiu v Pannonhalme, aby bol v roku 1838 vysvätený za kňaza. Po skončení štúdií sa začal venovať pedagogickej činnosti a vedeckým aktivitám na poli prírodných vied, archeológie, numizmatiky, muzeológie a pamiatkarstva.

RÓMER - ZAKLADATEĽ MODERNEJ UHORSKEJ ARCHEOLÓGIE

František Florián Rómer je autorom prác o umeleckohistorických pamiatkach Pešti a iných miest. Jeho dielo o starých nástenných maľbách v Uhorsku, vydané v roku 1874 v edícii *Monumenta Hungariae archeologica*, sa pokladá za **prvú uhorskú monografiu z dejín umenia a historickej archeológie**. V rukopise zanechal aj viacdielny, vlastnými kresbami ilustrovaný slovník, ktorý predstavuje vzácny prameň pre štúdium dejín umenia a umeleckých pamiatok. Pokladá sa za zakladateľa modernej vedeckej uhorskej archeológie, jeho zásluhou sa napríklad konal medzinárodný antropologický a archeologický kongres v Budapešti.

RÓMER A JEHO RODNÉ MESTO

Uznávaný vedec zanechal nezmazateľnú stopu vo viacerých oblastiach vedeckého a kultúrneho života Slovenska. Skúmal flóru Bratislavy a jej okolia, v petržalskom parku založil botanickú záhradu. Pri príležitosti 9. putovného zjazdu uhorských lekárov a prírodovedcov v Bratislave inicioval vydanie publikácie o meste a jeho okolí, v ktorej upozornil na viaceré významné archeologické pamiatky. **Bol spoluzakladateľom Mestského múzea v Bratislave a Východoslovenského múzea v Košiciach**.

Rómer bol encyklopedicky vzdelaným mužom, spoluzakladateľom inštitucionálnych foriem ochrany pamiatok, uznávaný doma i v zahraničí. Svoj vŕcný vzťah k rodnému mestu si zachoval do konca života. Rodný dom navštívil viackrát aj po smrti svojich rodičov. Naposledy v roku 1888. Zomrel 8. marca 1889 ako veľkoveradínsky biskup.

Zdroj: Zborník Múzea mesta Bratislavy, Bratislava, XXVII, 2015

NAŠIM CIEĽOM
JE OBNOVIŤ
RÓMEROV DOM
TAKÝM SPÔSOBOM,
ABY SA ČO NAJVIAC
REŠPEKTOVALO
JEHO HISTORICKÉ
PROSTREDIE,
ARCHITEKTONICKÉ,
UMELECKÉ A ĎALŠIE
HODNOTY.

DOM BOL POSTAVENÝ V 16. STOROČÍ V RENESANČNOM ŠTÝLE, NESKÔR BOL ROZŠÍRENÝ A BAROKOVO UPRAVENÝ. V 19. STOROČÍ DOSTALA FASÁDA DOMU KLASICISTICKÝ VZHĽAD, NA DVOROVÉ FASÁDY BOLI PRISTAVANÉ PAVLAČE. DOMU BOLA PONECHANÁ OBYTNÁ FUNKCIA, PRÍZEMIE SLŮŽILO NA OBCHODNÉ ÚČELY.

I. FÁZA (2014 – 2015)

Začala sa komunikácia s KPÚ v Bratislave, zrealizovala sa inventarizácia pamiatkovo hodnotných prvkov, spracovala sa projektová dokumentácia so zameraním objektu na získanie stavebného povolenia.

II. FÁZA (2016)

V roku 2016 bola zrealizovaná obnova pôvodných klenieb a pôvodných otvorov, obnova vstupnej brány, obnovila sa pavlač i pôvodná niveleta podláh miestností. Taktiež boli odstránené nevhodné stavebné doplnky, vybudované boli nové sociálne zariadenia, obnovili sa dvere a zárubne, urobili sa nové rozvody kúrenia, vody a elektriny.

III. FÁZA (2017)

V roku 2017 bola obnovená vnútorná fasáda objektu, boli upravené vnútorné priestory pre kaviareň, kancelárske priestory a nadviazala sa spolupráca s novými partnermi. Na uličnej fasáde boli odstránené graffiti. Výnimočným objavom bolo odhalenie dreveného historického stropu v najstaršom krídle budovy.

IV. FÁZA (2018 – 2019)

V objekte sa podarilo otvoriť kancelárske priestory a kaviareň Prešporák (neskôr U Rómera, dnes Rómerov dom). Pre účely kaviarne na vonkajšie sedenie sa počas leta využíva aj dvor. Dvor zároveň slúži pre kultúrne akcie, koncerty, čítania či prednášky.

V. FÁZA (2020 – TERAZ)

Napriek spomaleniu spôsobenému pandemiou pokračujeme. Aktuálne prebieha reštaurátorský prieskum objaveného dreveného stropu. Následne plánujeme realizovať jeho reštaurovanie. Taktiež obnovujeme miestnosť pri vstupnej bráne do objektu (návrat pôvodnej nivelety, plánujeme tu zriadiť predajňu lokálnych suvenírov s malou galériou, prípadne prevádzku podobného charakteru).

ČO ĎALEJ...

V ďalších krokoch budú postupne obnovené aj ostatné časti pamiatky ako strecha s barokovým nákladným vikierom, pôvodný krov objektu, pivničné priestory s pôvodným renesančným schodiskom i renesančná vonkajšia fasáda objektu. Osobitnú časť obnovy bude tvoriť v nasledujúcich rokoch aj obnova dvora objektu. Po zničení nivelety dvora plánujeme uskutočniť záhradné úpravy a doplniť vhodnú zeleň.

AJ KEĎ SA OBJEKT ZAČIATKOM ROKA 2018 DOSTAL DO ČIASTOČNÉHO VYUŽÍTIA, JEHO ÚPLNÁ OBNOVA MÔŽE TRVAŤ EŠTE NIEKOĽKO ĎALŠÍCH ROKOV. MOŽNOSTI, AKO NÁS V TÝCHTO AKTIVITÁCH PODPORIŤ, NÁJDETE V ZÁVERE TEJTO BROŽÚRKY.

KOHO STRETNETE POD STRECHOU RÓMEROVHO DOMU?

NÁRODNÝ TRUST N.O.

Správcom objektu je Národný Trust n.o. Poslaním organizácie je ochrana kultúrneho a prírodného dedičstva Slovenska. Organizácia vznikla v roku 1996, inšpirovaná filozofiou a myšlienkami národných (heritage) trustov. Od svojho vzniku pomáha najmä vďaka veľkému nadšeniu svojich dobrovoľníkov i členov pri obnove, údržbe i manažmente rôznych historických objektov a lokalít (napr. technická pamiatka Františkova Huta na Orave, dom so slamenou strechou - rodný dom Jána Baláža v Bartošovej Lehôtke, Kochova záhrada v Bratislave a pod.). www.nt.sk

Z10 S.R.O.

Kreatívnu a dizajnérsku dušu prinieslo pod strechu Rómerovho domu štúdio Z10 s.r.o. Malé kreatívne štúdio je definované pojmom virtuálnej reality. Do poľa ich pôsobenia spadá 3D animácia postáv, rigging, interaktívne 3D médiá, 3D tlač a postprodukcia či zachytávanie pohybu. www.z10.sk

LITERÁRNY KLUB

V priestoroch Rómerovho domu sídli aj literárny klub.sk, ktorý má podobu viac než stovky podujatí ročne. Jeho cieľom je zintenzívniť kontakt medzi všetkými aktérmi literárneho života na Slovensku. Spoločným motívom všetkých programových cyklov je snaha o posilnenie prirodzených väzieb medzi literatúrou a inými umeleckými žánrami, ale aj o ich napojenie na širší kultúrno-spoločenský kontext. www.literarnyklub.sk

VYDAVATEĽSTVO BRAK

K literárnemu pozadiu sa pridáva aj vydavateľstvo BRAK, ktoré je hlavným organizátorom Bratislavského knižného festivalu – medzinárodného stretnutia autorov, ilustrátorov, vydavateľov a ďalších profesionálov zo sveta kníh. Pod svojou hlavičkou vykonáva BRAK od roku 2015 neperiodickú publikačnú činnosť, spojenú s hlavnou festivalovou agendou: propagovať súčasnú knižnú kultúru spoločne cez jej literárne, vizuálne a materiálne kvality. www.brak.sk

MESAČNÍK KAPITÁL

Medzi nájomníkov patrí aj komunita ľudí združených okolo mesačníka Kapitál. Kapitál je priestorom, v ktorom sa dá na spoločenské a kultúrne fenomény nazerať kriticky. Či už formou textov alebo vizuálnym spracovaním. Dáva priestor hlasom, ktoré tak často nezaznievajú a ktoré v médiách chýbajú – hlasom minoritným, utláčaným, alternatívnym. Kapitál každý mesiac vydáva noviny ilustrované iným umelcom, umelkyňou či kolektívom a prináša ich v tlačenej podobe i na webe. www.kapital-noviny.sk

KAVIAREŇ RÓMEROV DOM

V priestoroch Rómerovho domu už zopár rokov spríjemňuje večery okoloidúcim štýlová kaviareň. Obdobie pandémie sme využili na jej redesign a stavebné úpravy. Po znovuotvorení bude slúžiť spojeniu všetkých hodnotových línii zastrešených v Rómerovom dome.

VŠETKY ORGANIZÁCIE SPÁJA VEĽKÁ DÁVKA KREATIVITY A VZŤAH KU VKUSU, KULTÚRE A KULTÚRNEMU DEDIČSTVU AKO TAKÉMU.

RÓMEROV DOM VÁS POTREBUJE!

Pri obnove Rómerovho domu uvítame aj pomoc dobrovoľníkov. Vítané sú individuálne iniciatívy, ale aj kolektívny dobrovoľníkov, ktoré majú chuť venovať svoj čas a energiu záchrane nášho spoločného dedičstva. Naše aktivity a záchranu Rómerovho domu i ďalších významných kultúrnych a prírodných pamiatok Slovenska môžete podporiť aj formou finančného príspevku - sponzorským darom či zakúpením členstva v našej organizácii.

O uvedených formách podpory sa dočítate na našej webovej stránke www.nt.sk alebo nám napíšte na adresu nt@nt.sk.

**NAŠÍM SPOLOČNÝM CIEĽOM JE UROBIŤ
Z RÓMEROVHO DOMU ZÁŽITOK!**

Budeme sa tešiť, ak sa zúčastníte prednášok, diskusií, workshopov, prehliadok mesta, či akéhokoľvek programu, ktorý pre vás pripravujeme. Aj týmto spôsobom podporíte záchranu a ďalšiu obnovu Rómerovho domu! **ĎAKUJEME!**

Číslo účtu pre sponzorské dary: SK361100000000 2627735579

Projekt obnovy Rómerovho domu zatiaľ podporili:

MK SR, Nadácia Pontis – Slovak Telekom, Cirkevné zbory ECAV na Slovensku, Bratislavský samosprávny kraj, Nadácia mesta Bratislavy, Bratislavské dobrovoľnícke centrum, Nadácia INTO, ako aj partneri projektu svojimi vlastnými zdrojmi.

NAŠÍM SPOLOČNÝM
CIEĽOM JE UROBIŤ
Z RÓMEROVHO
DOMU ZÁŽITOK!

NÁRODNÝ TRUST

Národný Trust n.o.
Zámočnícka 10
811 03 Bratislava
Tel: +421 907 296 724
+421 944 381 601
Email: nt@nt.sk

 BRATISLAVA

Táto brožúra vyšla s podporou
Nadácie mesta Bratislavy.

Grafické práce: Barbara Kowalczuková
Tlač: Blackout productions, s.r.o.

